

Poštovanje,

Zahvaljujem Vam se na kupovini frule. Kada Vam stigne frula **VAŽNO:** Naročito zimi, kada je frula stigla sa hladnog (dobijete totalno hladan paket iz poštarove torbe, iz hladnog kombija kurirske službe, itd, pa se drvo i metalni prstenovi na fruli potpuno ohlade), veoma je bitno da ni slučajno **ne svirate odmah** čim raspakujete frulu!

Potrebno je da frulu stavite da stoji punih 30 minuta u prostoru, najbolje na sto u sredini sobe, da ne bude ni na pretoplom ni na hladnom, kako bi se drvo stabilizovalo. Nemojte da je stavite do radijatora, do peći ili do šporeta da bi se frula zagrejala. Ona treba sama od sebe da postigne prijatnu sopstvenu temperaturu drveta. Nakon punih 30 minuta, možete da svirate malo, vremenski kratko. Svirajte prvih 5 dana po 5 minuta, narednih 10 dana po 10 minuta, narednih 15 dana po 15 minuta (5 + 10 + 15 = 30 dana). Posle tih prvih mesec dana razrađivanja, frula je spremna da se normalno svira, prema potrebi frulaša, duži vremenski period tokom dana. Nekom će to razrađivanje frule trajati pola godine, jer neće svirati svaki dan. Znači prvih 30 sviranja se postepeno povećava minutaža. Tek tridesetprvo sviranje frule možete svirati dugo. Ako ste početnik uložite svestan napor da što više "suvo" dodirujete usnama frulu, da ne vlažite čep više nego što se mora. Tokom sviranja odvojite usne od frule ponekad, obrišite čep ili upijte vlagu sa njega nekom tkaninom, te ostavite frulu na kratko da se izvetri, ali ne pritiskajte bespotrebno čep kada ga brišete, već ovlaš upijte vlagu sa čepa.

Kao što se motor kod automobila razrađuje postepeno, a ne da se potpuno nov motor odmah preforsira tako što se odmah doda gas i vozi se 200 km/h, tako i frulu treba postepeno razraditi i udahnuti joj "dušu". Motor je velik, težak je i od metala je, ali se i se sa njim mora pažljivo postupati. Frula je od drveta, mala je, lagana i sa njom se treba postupati veoma pažljivo. Frulaš i frula su jedno. Neki drugi instrumenti su manje ili više fizički odvojeni od muzičara. Kod frule je to bliska veza između muzičara i instrumenta, jer frulaš frontalno dodiruje usnama instrument (ili kako to frulaši kažu "ljubi frulu"). Zato, frula nije igračka. Frulu treba da koristite samo Vi i nemojte nikome da je pozajmljujete, ni na kratko, jer će je neko drugi ispustiti, nagnječiti ili na neki drugi način oštetiti, pošto se neće savesno i sa pažnjom odnositi prema instrumentu, barem ne tako savesno kao Vi sa sopstvenom frulom. Nekome drugom, Vaša frula ne znači ništa posebno, ali Vama je Vaša frula veoma draga i značajna i **ne dajte je, nikome.**

UPUTSTVO ZA ODRŽAVANJE FRULE

1.) Frulu čuvati od sunca, jakih izvora toplote (peći, radijatora, itd) i vode-polivanja ili upadanja u bilo kakvu tečnost (kao i bilo kakve vrste prejake jake vlage u vazduhu), zatim od prevelike hladnoće, da se ne zamrzne led po njoj i tako dalje. Ljudi često imaju, naročito na selu, ali sve više i u gradovima, spojenu kuhinju sa dnevnom sobom, ili na selu borave u kuhinji, naročito zimi. Zbog kuvanja, dolazi do velikog isparavanja vode sa šporeta i ukoliko ta vlaga dosta stoji u prostoru često, to je takođe ono što bi se moglo nazvati prevelika vlaga u vazduhu. To se takođe odnosi na situaciju kada bi ste frulu stavili u neku kesu ili kutiju i dugo je tako držali zatvorenu bez svežeg vazduha, onda bi se mogla ubuđati. Znači frula voli umerenost, umerene uslove i sve ekstremno joj smeta. **Dvodelne frule treba jednom u nedelju dana pažljivo, potpuno razdvojiti, kako ne bi "zapekle".** Ako "zapeku", upotrebiti WD-40 ili ulje za šivaće mašine, nauljiti metalni spoj na sredini frule i sačekati da ulje prodre duboko. Inače, najbolja supstanca za podmazivanje središnjih prstenova kod frule je **svinjska mast. Medjutim,** obratite pažnju da veoma malo masti stavite, jer drvo postane veoma klizavo i frula može da počne da klamće, da bude preterano labava na spoju drvo-metal.

2.) Frulu pažljivo čuvati od padova, udara ili nagnječenja. U tom smislu trebalo bi svoj instrument uvek držati u platnenoj vrećici ili torbici duguljastog oblika kao i frula, koja se zatvara ili zavezuje da frula ne može da ispadne. Tako treba instrument uvek da stoji i kada se cuva i kada se negde nosi sa sobom. Još bolje je ukoliko imate mogućnosti da izradite kutiju od kartona ili jos bolje od drveta i u njoj držite svoj instrument. Nikada, ni iz kakvog razloga ne pokušavajte da izgurate i izvadite čep iz frule! Takođe nemojte da skidate metalne prstenove sa frule. Nemojte frulu nauljivati nikakvim uljem. Mada se to ponekad preporučuje, nauljivanje frule kod naših frula nije neophodno, jer su lepo impregnirane već same po sebi. Ukoliko se na samom otvoru piska (gde naslanjate usne na frulu i uduvavate vazduh) nakupi neka nečistoća, najbolje je pročistiti ga sa nekim mekšim kartončićem, kao od kutije od cigara, iseći karton i malo pročistiti otvor. Taj karton će malo i da upije vlagu iz unutrašnjosti i zidova samog otvora, pa je i to pozitivno. Nemojte uzimati bilo kakvo drvo, a pogotovo ne nešto metalno, kao što je nož, šestar, ekser, šrafciğer, i tome slično. Ne dolazi u obzir ni plastika, čačkalice ili tome slično. Sve to može da nagnječi otvor piska. Ukoliko se pisak poremeti i za stoti deo milimetra, štirn frule može da se poremeti, a u još gorem slučaju sama frula da se upropasti.

3.) Obratite pažnju, da posle jela dobro promućkate i isperete vodom usta i operete zube od ostataka hrane, pre nego što počnete da svirate frulu. To je veoma važno jer ukoliko komadić hrane udje u frulu tu se zalepi za unutrašnji zid frule, i nakon toga se osuši, on će predstavljati veću ili manju prepreku za nesmetani protok vazduha, do nivoa da frula počne da zvuči raštimovano.

4.) Svi kupci očekuju da im frula prilikom kupovine bude što bolja, ali posle samo poneki čuvaju i održavaju svoj instrument sa pažnjom, onako kako bi to trebalo.

S poštovanjem,
Dragan Jovanović
vlasnik "FRULA.INFO"
proizvodnja etno muzičkih instrumenata
Tel. + 381 64 146 46 36
www.frula.info

